

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ — Ο ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΣ.

Ο Ἀντίχριστος δέον νὰ ἀναπτυχθῇ, ἀποκαλυφθῇ καὶ παταχθῇ πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου — Ἀντίθετός τις θεωρία τοῦ παρόντος ζητήματος ἐξεταζομένη. — Προφητικὴ ὑποτύπωσις. — Ἡ γένεσις τοῦ Ἀντιχρίστου — Ἡ ταχέια αὐτοῦ ἀνάπτυξις — Ἡ ἱστορικὴ αὐτοῦ εἰκὼν, ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν ἐν ταῖς Γραφαῖς περιγραφὴν αὐτοῦ — Ἡ βασιλεία αὐτοῦ πλαστὴ τοιαύτη. — Ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ἀξιοσημείωτα. — Οἱ μεγάλοι, πομπῶδεις, καὶ βλάσφημοι αὐτοῦ λόγοι — Αὐτὸς βλάσφημοι αὐτοῦ διδασκαλαί. — Ὁ παρ' αὐτοῦ διωγμὸς καὶ ἐξουθένωσις τῶν ἁγίων τοῦ Ὑψίστου. — Ἡ βασιλεία τῆς αὐτοῦ Χιλιετηρίδος — Ὁ Ἀντίχριστος πατασόμενος μετὰ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος. — Ὁ τελικὸς αὐτοῦ ἄγων καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ.

«Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· οὐ μὴ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα ἐκείνη) ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας» — Β' Θεσσ. β'. 3:

ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ τούτους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὑπ' ὄψιν, ἐξ' ὧν ἀποδεικνύεται διὰ χαρακτῆρς τις, ἰὸν ὁποῖον οὗτος ὀρίζει ὡς «Τὸν Ἀνθρώπον τῆς Ἀνομίας», δέον νὰ προηγηθῇ τῆς ἐλεύσεως τῆς ἡμέρας τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἀπεδείξαμεν ὡς ἀρχίσασαν ἤδη νὰ ἀνατέλλῃ, εἶναι σπουδαῖον νὰ παρατηρήσωμεν περίξ καὶ ἴδωμεν ἐὰν τοιοῦτός τις χαρακτῆρς ἔχει εἰσέτι ἐμφανισθῇ. Διότι ἐὰν παρόμοιός τις χαρακτῆρς, ὅλον ὁ Παῦλος καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι τόσον ἐπιστημένως περιγράφουσι, δὲν ἦλθεν εἰσέτι, οἱ ἀνωτέρω λόγοι δέον νὰ ἐνισχυθῶσιν ὡς τὸ veto ἢ ἡ ἀρνησικυρία τοῦ Παύλου διὰ πᾶσαν ἄλλην μαρτυρίαν ἀφορῶσαν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, καὶ τὴν ἰδρυσιν τῆς Βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι. Τὸ veto δ' αὐτὸ ἀνάγκη νὰ ἴσταιται ὡς ἐν ἀκαταμάχητον ἐπιχείρημα, μέχρις οὗ ὁ Ἀνθρώπος οὗτος τῆς Ἀνομίας γνω-

οἰκῇ, ὡς ἀντιστοιχῶν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ πρὸς τὴν προφητικὴν περιγραφὴν

Σαφῶς δηλοῦνται ὅτι ὄχι μόνον ὁ ἄνθρωπος οὗτος τῆς ἀνομίας δέον νὰ ἐγερθῇ πρῶτον, ἀλλ' ὅτι ἐπίσης πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ εὐημερήσῃ, πρὶν ἔλθῃ ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου. **Πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Χριστοῦ** ἡ εὐημερία καὶ ἐπιρροή τῆς δυνάμεως ταύτης θὰ ἔχῃσι φθάσει εἰς τὴν τελευταίαν αὐτῶν βαθμίδα, καὶ θὰ διατελῶσιν ἐν τῇ παρακμῇ των· εἶναι δὲ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἔλευσιν, ὅπου ὁ Ἀνθρώπος τῆς Ἀνομίας μέλλει νὰ καταστραφῇ ὀλοτελῶς. Ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς προφητευθέντας αὐτοὺς ὅρους, ὅπως ἴδωμεν ἐὰν ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν προειδοποιήσις αὕτη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Παύλου τυγχάνῃ εἰσέτι ἐφαρμόσιμος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Σήμερον, μετὰ πάροδον δέκα ἐννέα αἰώνων, προβάλλεται καὶ πάλιν ἡ ἀξίωσις ὅτι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἐνέσκηκεν, ἦλθε· καὶ ἐγείρεται ἐντεῦθεν ἡ σπουδαία ἐρώτησις, Ὑπάρχει τι, ἐξ ὧν ὁ Παῦλος ἔγραψε πρὸς διόρθωσιν τῆς πλάνης τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικέων, τὸ ὁποῖον νὰ ἴσταιται ὡς ἀντίρρησης σήμερον εἰς τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν.

Ἐκ τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παραινέσεων τοῦ Αποστόλου, ὅπως ἀγρυπνῶσι διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κυρίου, προσέχοντες εἰς τὸν βέβαιον προφητικὸν λόγον, καὶ ἐκ τῆς μερίμνης αὐτοῦ ὅπως ὑπαδεικνύῃ τὰ σημεῖα τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κλπ., καταφαίνεται ὅτι οὗτος ἡσθάνετο τόσον ἐνδιαφέρον ὅπως ἡ Ἐκκλησία διατελῇ εἰς θέσιν ν' ἀναγνώριση τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ὅποταν ἤθελεν ἔλθῃ, ὅσον καὶ διὰ νὰ μὴ ἐξαπατηθῶσιν οὗτοι εἰς τὴν πλάνην, ὅτι δὴθεν εἶχεν ἔλθῃ, πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Ἡ πτώσις εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν πλάνην, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, ἐξέθετε τοὺς ἀποδεχομένους αὐτὴν εἰς τὰς ἀπάτας τῆς περὶ Ἀντιχρίστου ἀρχῆς, ἣτις καὶ τότε ἀκόμῃ ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ ἐνῶ, ἀποτυχία περὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ τῆς παρουσίας του, ἐκθέτει τοὺς ἀστοχοῦντας νὰ ἀναγνώρισωσιν

αὐτὸν εἰς τὰς διηνεκεῖς ἀπάτας καὶ ψευδεῖς διδασκαλίας τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ τυφλώνει αὐτοὺς ὥστε νὰ μὴ ἴδωσι τὰς μεγάλας ἀληθείας καὶ τὰ εἰδικὰ προνόμια τοῦ παρόντος καιροῦ. Καὶ ἰδοὺ διατὶ ὁ Ἀπόστολος ἐνδιαφέρεται τόσον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος, καὶ διὰ τὴν καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν προτροπὴ του — «Μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον», ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀκριβὴς περιγραφὴ τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας, ὅπως οὗτος γνωρισθῇ ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ.

Ἐνῷ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος αἰῶνος τείνουσι καὶ νὰ λησμονήσωσιν ἀκόμη τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Κυρίου, ὅποیان δ' ἐνθυμῶνται ταύτην νὰ σκέπτωνται περὶ αὐτῆς μόνον μετὰ τρόμου καὶ φοβερῶν προοιωνισμῶν, ἡ Ἐκκλησία τῶν πρώτων αἰώνων ἠτένιζε πρὸς αὐτὴν μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας καὶ χαροποιᾶς προσδοκίας, ὡς διὰ τὴν ἀπόλαυσιν πασῶν τῶν ἐλπίδων της, τὴν ἀμοιβὴν πάσης τῆς πιστότητός της, καὶ τὸ τέλος πασῶν τῶν θλίψεων της. Συνεπῶς, οἱ πιστοὶ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν διατεθειμένοι ν' ἀκούσωσιν ἑταστικῶς πᾶσαν διδασκαλίαν, ἣτις διετείνετο ὅτι ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἦτο εἴτε πολὺ πλησίον ἢ παροῦσα· φυσικῶς δὲ διετέλουν ἐν κινδύνῳ νὰ ἐξαπατηθῶσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐὰν μὴ ἐπιμελῶς ἐμελέτων τὰς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἀντικειμένου διδασκαλίας τῶν ἀποστόλων.

Ἡ ἐν Θεσσαλονίκη Ἐκκλησία, λαβοῦσα τὴν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς πεπλανημένης διδασκαλίας τινῶν, ὅτι ὁ Κύριος εἶχεν ἐπανέλθει, καὶ ὅτι οὗτοι ἔζων ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, ὑπέθεσεν, προδήλως, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου, ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῇ του, ἔνθα ἔλεγεν (Α'. Θεσσαλ. ε'. 1—5) ὅτι ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου θὰ ἔλθῃ ἡσυχῶς καὶ ἀπαρατηρήτως, ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί, καὶ ὅτι, καίτοι ἄλλοι θὰ διατελῶσιν ἐν αὐτῇ χωρὶς νὰ γνωρίζωσιν, οἱ ἅγιοι θὰ ἔχωσι φῶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ ταύτην. Μαθὼν περὶ τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς πλάνης εἰς τὴν ὁποίαν οὗτοι εἶχον ὑποπέσει, ὑποθέτοντες ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου εἶχεν ἔλθει ἤδη, ὁ Παῦλος ἔγραψε δευτέραν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν, ἡ κεντρικὴ σκέψις τῆς ὁποίας ἦτον ἡ

διόρθωσις τῆς πλάνης ταύτης. Ἐν ταύτῃ δὲ λέγει : — « Ἐρω-
τῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ
ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μηδὲ θροεῖσθαι, μήτε
διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς, ὥς δι
ἡμῶν, ὥς δι' ἐνέστηκεν [ἐνίστημι = εἶμαι παρών] ἡ Ἡμέρα
τοῦ Κυρίου μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον·
δι' εἴαν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἄν-
θρωπος τῆς Ἀνομίας, ὁ Υἱὸς τῆς Ἀπωλείας, ὁ Ἀντικείμε-
νος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν [ἰσχυρὸν
ἐξουσιαστήν] ἢ σέβασμα — ὥστε αὐτόν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ
καθίσαι, ἀποδεικνύοντα ἑαυτὸν δι' ἔστι Θεός. Οὐ μνημο-
νεύετε ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν : καὶ νῦν τὸ
κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτόν [τὸν Χριστόν]
ἐν τῷ αὐτοῦ καιρῷ. Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς
[κατὰ τοῦ Χριστοῦ] ἀνομίας μόνον ὃ κατέχων ἔρτι ἕως
ἐκ μέσου γένηται καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ
Κυριὸς Ἰησοῦς ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ σιόματος Αὐτοῦ, καὶ
καταργήσῃ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ». Ὁ
Παῦλος ἠδύνατο νὰ γράψῃ οὕτω θετικῶς περὶ τῆς ἀναδείξεως
τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας πρὸ τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου,
ὥς ἔχων μελετήσῃ τὴν προφητείαν τοῦ Δαυὶδ, τὴν ὁποίαν
ἀνέφερεν ἐπίσης καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν (Ματθ κδ' 15),
καὶ διότι πιθανῶς εἰς αὐτόν τὸν Παῦλον εἶχε καταδειχθῇ,
εἰς « τὰς ὁράσεις καὶ ἀποκαλύψεις » αὐτοῦ, ὃ μέγας ὀλεθρος,
ὃν ὁ χαρακτήρ οὗτος ἠθέλην προξενήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Παρατηρητέον δι' ὃ Παῦλος δὲν μετεχειρίσθη ἐπιχειρή-
ματα τοιαῦτα οἷά τινές εἰσιν διατεθειμένοι νὰ μεταχειρισθῶσι
τὴν σήμερον κατὰ τῆς ἀξιώσεως δι' ἣ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡρ-
χισεν. Οὗτος δὲν εἶπεν, « Ὡ ἀνόητοι Θεσσαλονικεῖς, δὲν γνω-
ρίζετε δι' ὅτιαν ὁ Χριστὸς ἔλθῃ οἱ ὀφθαλμοί σας θὰ ἴδωσιν
αὐτόν καὶ τὰ ὦτά σας θὰ ἀκούσωσι τὸν φοβερὸν ἦχον τῆς
σάλπιγγος τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' ὅτι θὰ ἔχητε περαιτέρω ἀποδείξεις
ἐν τῇ ἀποκυλίσει τῶν λίθων τῶν μνημείων, καὶ τῇ ἐξόδῳ ἐκ
τῶν τάφων τῶν ἀναστηθῆσομένων ἁγίων. Δὲν εἶναι κατα-
φανὲς δι' εἴαν παρομοία τις ἐπίκρισις ἐκρίνετο κατάλληλος, ὃ

Παῦλος ἤθελε σπεύσει νὰ ἐπωφεληθῇ τόσον ἀπλοῦ καὶ τόσον ἐπικαίρου ἐπιχειρήματος; Ἐπιπλέον δέ, τὸ γεγονὸς, ὅτι οὗτος δὲν μετεχειρίσθη τοιοῦτον ἐπιχείρημα, δὲν εἶναι ἀπόδειξις διὰ παρόμοιον ἐπιχείρημα δὲν στηρίζεται, οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ στηρίζεται, ἐπὶ τῆς ἀληθείας;

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Παῦλος, ἐν ταῖς δραστηρίαις αὐτοῦ προσηλαστικαῖς ὁπως διορθώσῃ τὴν πλάνην των, δὲν ἀντίταξεν εἰς τὰς ἀξιώσεις των εἰμὴ τὴν μίαν καὶ μόνην αὐτὴν ἀντίρρησην, ἐναργῶς ἀποδεικνύει διὰ ἐπεδοκίμασεν ὡς ὀρθὰς τὰς περὶ τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου ἐν γένει ἰδέας των.—διὰ αὕτη θέλει ἀρχίσει ὁπόταν πλείστοι θὰ διατελῶσιν ἐν ἀγνοίᾳ περὶ αὐτῆς, καὶ διὰ θέλει ἔλθῃ ἀνευ οἰασδῆποτε ἐξωτερικῆς ἐπιδείξεως ὡς γνωρίσματος αὐτῆς. Τὸ μόνον ὁμως σημεῖον καθ' οὗ ὁ Παῦλος ἔφερεν ἀντίρρησην ἦτο, ὅτι δέον πρῶτον νὰ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία, καὶ, συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης ἀποστασίας, ἡ ἀνάδειξις τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας—ὅστις διὰ δῆποτε καὶ ἂν εἶναι (εἴτε ἐν μόνον ἄτομον, ἢ μέγα τε ἀντιχριστιανικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον ὁ Ἀποστολὸς προσωποποιεῖ οὕτω) δέον νὰ ἐγερθῇ, ἀκμάσῃ καὶ ἀρχίσῃ νὰ παρακμάζῃ—πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Οὕτως, ὅθεν, ἐὰν ἡ παρὰ τοῦ Παύλου προβληθεῖσα ἀντίρρησης δὲν ὑφίσταται πλέον ὡς κώλυμα—ἐὰν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν χαρακτῆρά τινά, τοῦ ὁποῦ ἡ ἱστορία ἀνταποκρίνεται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ πρὸς τὴν προφητικὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας, ἀπ' ἀρχῆς τῆς ὑπάρξεώς του μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ ἐν λόγῳ ἀντίρρησης τοῦ Παύλου, ἥτις εἶχε τὴν θέσιν τῆς ἐν τῇ ἐποχῇ του, καὶ ἥτις εἶναι καὶ ἡ μόνη αὐτοῦ τοιαύτη, δὲν ὑφίσταται πλέον ὡς βάσιμος, καὶ ἰσχυρὰ τοιαύτη κατὰ τῆς σημερινῆς ἀξιώσεως διὰ ζῶμεν ἐν τῇ Ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου, τῇ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἐπὶ πλέον δέ, ἐὰν ὁ Ἀνθρώπος τῆς Ἀνομίας δύναται εὐχερῶς νὰ διακριθῇ, ἐὰν ἡ γένεσις αὐτοῦ, ἡ ἀνάδειξις καὶ παρακμὴ του καταφαίνωνται εὐκρινῶς, τότε τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποβαίνει ἑτέρα τις ἐπιβεβαιωτικὴ ἀπόδειξις τῆς ἐν τοῖς προηγουμένοις κεφαλαίοις διδασκαλίας, δι' ἧς ἀποδεικνύεται διὰ ἤδη ζῶμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου.

ΠΡΟΦΗΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΙΣ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ.

Ὁ μελειῶν τὰς προφητείας θέλει εὐρεῖ δι τὸ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας ὑποδεικνύεται εὐκρινῶς δι' ὅλων τῶν Ἀγίων Γραφῶν, αἵτινες, οὐχὶ μόνον παρέχουσι σαφῇ περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπίσης δεικνύουσι τοὺς καιροὺς καὶ τὸν τόπον τῆς ἀρχῆς, τῆς εὐημερίας καὶ παρακμῆς αὐτοῦ.

Ὁ χαρακτήρ οὗτος ἀπεικονίζεται λίαν ἐντόνως καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμῃ τὰ ὀνόματα τὰ ἀποδιδόμενα εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν θεοπνεύσιων συγγραφέων. Ὁ Παῦλος ἀποκαλεῖ αὐτὸν « Ἀνομον », « Ἄνθρωπον τῆς Ἀνομίας », « Μυστήριον τῆς Ἀνομίας », « Ἀντίχριστον », καὶ « Υἱὸν τῆς Ἀπωλείας ». Ὁ Προφῆτης Δανιὴλ τὸν ὀνομάζει « Βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως » (Δανλ. ια . 31. ιβ' 11)· ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν ἀναφέρει τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα ὡς τὸ « Βδέλυγμα τῆς Ἐρημώσεως », τὸ ρηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ Προφήτου (Ματθ. κδ' 15)· ἀλλαχοῦ δὲ ἀναφέρεται ὡς « Θηρίον » (Ἀποκλ. ιγ' . 1—8). Ὁ αὐτὸς χαρακτήρ προεικονίσθη ὡσαύτως διὰ μικροῦ τινος κέρατος ἢ δυνάμεως, τρομεροῦ τινος θηρίου, τὸ ὅποιον ὁ Δανιὴλ εἶδεν ἐν προφητικῇ ὁράσει, τὸ ὅποιον εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα πράγματα, καὶ τὸ ὅποιον ἠὲν ἡμέρησε καὶ ἔκαμε πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ ὑπερίσχυε κατ' αὐτῶν. (Δανλ. ζ' . 8, 21). Ὁ Ἰωάννης ἐπίσης διεῖδε τὸν χαρακτῆρα τοῦτον, καὶ προειδοποίησε περὶ αὐτοῦ τὴν Ἐκκλησίαν, εἰπὼν, « Ἐκούσατε δι τὸ Ἀντίχριστος ἔρχεται ». Ἀκολουθῶν δὲ συμβουλεύει τὴν Ἐκκλησίαν πῶς νὰ διαφύγῃ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ἀντιχρίστου. (Α' . Ἰωάν. β' . 18—27.) Τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, ὡσαύτως, εἶναι, κατὰ μέγα μέρος, λεπτομερὲς συμβολικὴ προφητεία, ἀφουρῶσα τὸν Αὐτὸν Ἀντίχριστον—καίτοι ἀπλοῦν μόνον βλέμμα θὰ ρίψωμεν ἐπὶ τοῦ βιβλίου τούτου ἐνταῦθα, ἀφίνοντες τὴν λεπτομερῆ αὐτοῦ ἐξέτασιν εἰς τινα μέλλοντα τόπον.

Αἱ διάφοροι αὗται ὀνομασίαι καὶ βραχεῖαι περιγραφαὶ δεικνύουσιν ἡμῖν χαμερπῆ τινα, δόλιον, ὑποκριτικόν, ἀπατηλόν, τυραννικόν καὶ σκληρὸν χαρακτῆρα, ἀναπτυχθέντα ἐν τῷ μέσῳ

τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας· κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπεισελθόντα ἐν αὐτῇ καὶ ἀναδειχθέντα βαθμιαίως, ἀκολούθως δὲ ἀνελθόντα τάχιστα εἰς δύναμιν καὶ ἐπιρροήν, ἕωσοῦ ἀφίχθη εἰς αὐτὸν τὸν κολοφῶνα τῆς ἐπιγείου δυνάμεως, πλούτου καὶ δόξης—ἐξασκῶν ἐν ταύτῳ τὴν ἐπιρροήν αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀληθείας, καὶ κατὰ τῶν ἀγίων, καί, διὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ μεγαλεῖον, ἀξιῶν, μέχρι τέλους, ὅτι ἐδόθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ εἰδικὴ ἀγιότης, αὐθεντία καὶ δύναμις.

Ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ σκοποῦμεν ν' ἀποδείξωμεν δι' ὃ Ἄνθρωπος οὗτος τῆς Ἀνομίας εἶναι σύστημα, καὶ οὐχὶ ἀπλοῦν ἄτομον, ὥς πολλοὶ φαίνονται ἀπαδεχόμενοι. Ὅτι ὡς ὁ Χριστὸς συνίσταται ἐκ τοῦ ἀληθοῦς Κυρίου καὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, οὕτως ὁ Ἀντίχριστος εἶναι πλαστόν τι σύστημα, συνιστάμενον ἐκ ψευδοῦς τιнос κυρίου καὶ μιᾶς ἀποστατίας Ἐκκλησίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπεται ἐπὶ τινα χρόνον, νὰ διαστρέφῃ καὶ παραμορφοῖ τὴν ἀλήθειαν, νὰ μετέρχῃται ἀπάτην, καὶ ἀπομιμῇται τὴν ἐξουσίαν καὶ μέλλουσαν βασιλείαν τοῦ ἀληθινοῦ Κυρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, καὶ νὰ μεθύῃ τὰ ἔθνη διὰ ψευδῶν καὶ ἀλαζονικῶν προσφάσεων.

Ἐλπίζομεν νὰ ἀποδείξωμεν πρὸς ἱκανοποίησιν παντὸς εὐσυνειδήτου ἀναγνώστου ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη ἀποστασία ἡ ὑπὸ τοῦ Παύλου μνημονεδομένη ἦλθε, καὶ δι' ὃ Ἄνθρωπος οὗτος τῆς Ἀνομίας ἀνεδέχθη, «ἐκάθισεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ» (ἐν τῷ ἀληθεῖ ναῷ, οὐχὶ ἐν τῷ τυπικῷ), ἐπλήρωσε πάσας τὰς προρρήσεις τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, τὰς ἀφορώσας τὸν χαρακτῆρα, τὸ ἔργον αὐτοῦ, κλπ., ἀπεκαλύφθη, καὶ τόρα, ἀπὸ τοῦ 1799 Μ.Χ., καταναλίσκεται διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ σιόματος τοῦ Κυρίου (τῆς ἀληθείας), καὶ μέλλει νὰ καταστραφῇ ἐντελῶς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὁργῆς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἀποκαλύψεως αὐτοῦ ἐν πυρὶ φλογὸς ἐκδικήσεως, ἣτις ἤδη ἀρχίζει.

Ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιθυμίας νὰ μεταχειρισθῶμεν μετ' ἐλαφρότητος τὰς δοξασίας τῶν ἄλλων, αἰσθανόμεθα ἐντούτοις τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὀλίγους τινὰς ἐκ τῶν παραλογισμῶν, τῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν περὶ Ἀντιχρίστου

κοινήν θεωρίαν ἵνα οὕτω ἐκτιμηθῇ δεόντως ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ λογικότης τῆς ἀληθείας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν στενὴν ἀξίωσιν, καθ' ἣν, πάντα ὅσα αἱ Γραφαὶ προλέγουσι περὶ τοῦ χαρακτήρος τούτου, θέλουσιν ἐκπληρωθῇ παρ' ἐνός τινος ἀνθρώπου κατὰ γράμμα. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὡς ἀξιούσι, θέλει ἐπὶ τοσοῦτον γοητεύσει τὸν κόσμον σύμπαντα, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων βραχέων ἐτῶν θέλει ἐξασφαλίσαι εἰς ἑαυτὸν τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν - ἀντὶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπὶ τοσοῦτον μέλλουσι νὰ φενακισθῶσιν ὥστε νὰ ἐκλάβωσιν τὸν αἰθέρα τοῦτον ὡς Θεόν, καὶ νὰ προσκυνήσωσιν αὐτὸν ὡς τὸν Παντοδύναμον Ἰεχωβά ἐν τινὶ Ἰουδαϊκῷ Ναῷ, ὅστις μέλλει εἰσεῖν ν' ἀνοικοδομηθῇ. Ὅλα δὲ ταῦτα μέλλουσι νὰ γένησιν ἐν ἀστραπιαίᾳ ταχύτητι - ἐντὸς τριῶν ἐτῶν καὶ ἡμίσεος, ὡς οὗτοι ἀξιούσι, παρερμηνεύοντες τὸν συμβολικὸν χρόνον ὡς ἐπίσης παρεξηγοῦσι τὸν συμβολικὸν «ἄνθρωπον».

Αἱ μυθοπλαστίαι καὶ αἱ μᾶλλον παράλογοι καὶ παιδαριώδεις φαντασιοπληξίαι οὐδένα ἐπιδέχονται παραλληλισμὸν πρὸς τὰς ὑπερβολικὰς θεωρίας τινῶν ἐκ τῶν ἀγαπητῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, οἵτινες προσκόπτιουν ἐπὶ τῆς κατὰ γράμμα ἐρμηνείας τῆς γλυπτοῦ τοῦ Παύλου, δι' ἧς ἀποτυφλοῦσιν ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους ἐνωπιον τόσων πολυτίμων ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας, συνεπεία τῶν πεπλανημένων αὐτῶν ἰδεῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, εἰσὶν ὅλως ἀνέτοιμοι νὰ τὰς ἴδωσιν εὐκρινῶς, καὶ ἄνευ προκαταλήψεως. Ἀνεξαρτήτως τοῦ πόσον δυνάμεθα νὰ συμπαθῶμεν πρὸς αὐτοὺς, ἡ «τυφλὴ αὐτῶν πίστις», προκαλεῖ τὸ μειδίημα, ὅταν βλέπη τις αὐτοὺς σοβαρῶς πραγματευομένους ἐπὶ τῶν διαφορῶν συμβόλων τῆς Ἀποκαλύψεως, τὰ ὁποῖα δὲν ἐννοοῦσιν, ἰοφαλμένως ἐφαρμόζοντες αὐτὰ κατὰ γράμμα ἐπὶ τοῦ ἀξιοθαυμάστου αὐτῶν ἀνθρώπου. Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, τὸν μᾶλλον σκεπτικώτερον ἐξ ὅσων ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος, ὁ ἄνθρωπος οὗτος μέλλει, ὡς οὗτοι ἀξιούσιν ἐν τῷ βραχεῖ διαστήματι τῶν τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, νὰ καθυποτάξῃ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ σύμπαντα τὸν κόσμον. ὅστις θέλει λατρεύσει αὐτὸν ὡς Θεόν, ἐκτὸς οἱ Καίσαρες, Ἀλέξανδροι, Ναπολέοντες, καὶ λοιποὶ, ἐπλευσαν διὰ μέσου θαλασ-

σῶν αἱμάτων, καὶ ἐδαπάνησάν πολλάκις τρία καὶ ἥμισυ ἔτη, χωρὶς νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ἐν χίλιοισιν τοῦ θ,τι οὗτοι ἀξιοῦσιν δι,τι θὰ κατορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτός.

Καὶ ἐν τούτοις, οἱ κατακτιηταὶ ἐκείνοι εἶχον πάντα τὰ πλεονεκτήματα τῆς παχυλῆς ἁμαρτίας καὶ δεισιδαιμονίας ὡς συνεπικούρους των, ἐνῶ σήμερον ζῶμεν ὑπὸ συνθήκας λίαν δυσμενεῖς διὰ παρομοίαν ἐξάσκησιν ἀπάτης καὶ δόλου, εἰς καιρὸν καθ' ὃν πᾶν κεκρυμμένον πρᾶγμα καθίσταται φανερόν ὡς οὐδέποτε πρότερον, καὶ καθ' ὃν, δολιότης τοῦ εἶδους τὸ ὁποῖον οὗτοι ἀξιοῦσιν, εἶναι λίαν παράλογος καὶ γελοία ὥστε καὶ νὰ ληφθῇ καὶ ὑπὸ ἐξέτασι. Ἡ τάσις τῶν ἡμερῶν ἡμῶν εἶναι, πρᾶγματι, πρὸς τὴν ἔλλειψιν τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὑπολήψεως, ἀδιάφορον πόσόν ἀγαθοί, διὰ ποίων προσόντων εἶναι πεπροιχισμένοι καὶ πόσον εἶναι ἱκανοί, ἢ ὁποῖα ἐμπιστευτικὰ ἀξιώματα καὶ ὁποῖαν ἐξουσίαν ἐνδέχεται νὰ διαχειρίζονται οὗτοι. Μέχρι δὲ τοιούτου βαθμοῦ τυγχάνει τοῦτο ἀληθές, ὅσον οὐδέποτε πρότερον, ὥστε εἶναι χιλιάκις πιθανότερον δι,τι ὁλος ὁ κόσμος θὰ ἀρνηθῇ δι,τι ὑπάρχει Θεός, ἢ δι,τι οἱ ἄνθρωποι θὰ λατρεύσωσι ποτε ὅμοιον αὐτοῖς ἀνθρώπινον ὃν ὡς τὸν Παντοδύναμον Θεόν.

Τὸ μέγα πρόσκομμα διὰ πλείστους ἐκ τῶν ἐξεταζόντων τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶναι ἡ στενὴ ἰδέα ἣν γενικῶς ἔχουσι περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως Θεός. Δὲν δύνανται δὲ νὰ ἴδωσιν δι,τι ἡ Ἑλληνικὴ λέξις Θεός δὲν ἐφαρμόζεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ Ἰεχωβά· αὕτη σημαίνει ἰσχυρός, ἄρχων, καὶ ἰδίως θρησκευτικός, ἢ Ἐκκλησιαστικός ἄρχων. Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἡ λέξις Θεός σπανίως εἶναι ἐν χρήσει, ἐξαιρέσει μόνον δι,τιαν πρόκηται περὶ τοῦ Ἰεχωβά, καθότι, οἱ ἀπόστολοι, ἐν ταῖς ὁμιλαῖς αὐτῶν, σπανίως καὶ ὀλίγον ἀνέφερον περὶ τῶν ψευδῶν θρησκευτικῶν συστημάτων, καὶ ἀκόμη σπανιώτερον περὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἀρχόντων ἢ θεῶν· ἐν τούτοις, ἐν τοῖς ἐπομένοις ἐδαφίοις ἡ λέξις Θεός ἀναφέρεται εἰς ἄλλους ἢ εἰς τὸ ὑπέρτατον Ὄν τὸν Ἰεχωβά — δηλ. Ἰωάν. ι'. 34—35. Πράξ. ζ'. 40, 43. ιζ'. 23. Α'. Κορινθ. η'. 5.

Ἀναγνωρίζοντες ἅπαξ τὴν εὐρύτητα τῆς σημασίας τῆς λέξεως Θεός, θέλει καταφανῇ πάραντα δι,τι ἡ περὶ Ἀντιχρί-

οιου διακήρυξις τοῦ Ἀποστόλου—δι θέλει καθίσει ἐαυτὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, ἀποδεικνύων ἐαυτὸν δι εἶναι Θεὸς—δὲν σημαίνει καὶ ἀνάγκη δι ὁ Ἀντίχριστος θέλει ἀποπειραθῇ νὰ ἀνυψώσῃ ἐαυτὸν ὑπὲρ τὸν Ἰεχωβά, οὐδ' δι θέλει ἀποπειραθῇ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Ἰεχωβά Ἡ διακήρυξις αὕτη ἐννοεῖ ἀπλῶς δι οὗτος θέλει παρασιήσῃ ἐαυτὸν ὡς ὑψηλοτερεστὸν ἀρχοντα, ἀξιῶν καὶ ἐξασκῶν αὐθεντίαν ἐπὶ πάντα καὶ ὑπεράνω παντὸς ἄλλου ὑψηλοτερεστοῦ ἀρχοντος, μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ νὰ ἐξυψώσῃ ἐαυτὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις εἶναι ὁ ἀληθὴς Ναὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἀξιοῖ καὶ ἐξασκῇ ἐν αὐτῇ κυριαρχικὴν ἐξουσίαν ὡς ὁ πρῶτος καὶ νόμιμος αὐτῆς Κυριάρχης. Ὅπου δὴποτε ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κειμένῳ ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἐν προτάσει ἔνθα ἡ σημασία αὐτῆς φαίνεται διφορούμενη, τότε, ἐὰν προηγήται ταύτης ἄρθρον, αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἰεχωβά. Εἰς τὰ ἀνωτέρω χωρία τὰ ὁποῖα ἀφορῶσιν ἄλλους Θεούς, ὡς καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ἐδαφίῳ (Β. Θεσσαλ. β'. 4), τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸν Ἀντίχριστον, ἡ τοιαύτη ἔμφρασις δὲν ὑπάρχει.

Τούτου σαφῶς κατανοούμενον, ἐν μέγα πρόσκομμα αἴρεται ἐκ τοῦ μέσου, καὶ ὁ νοῦς παρασκευάζεται ν' ἀποβλέψῃ πρὸς τὰ ἀληθῆ γεγονότα ὡς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς προορήσεως ταύτης: ν' ἀποβλέψῃ οὐχὶ διὰ τινὰ Ἀντίχριστον ἀξιοῦντα δι εἶναι ὁ Ἰεχωβά, καὶ ἀπαιτοῦντα νὰ λατρεύηται ὡς τοιοῦτος, ἀλλὰ διὰ τινὰ ἄλλον ἀξιοῦντα δι εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ὑπερίτερος ὑψηλοτερεστὸς διδάσκαλος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅστις τείνει οὕτω νὰ οἰκιοποιηθῇ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεόθεν ὀρισθέντος ὡς Κεφαλῆς, Κυρίου καὶ Διδασκάλου.

Εἶναι ἐξίσου λίαν παράδοξον, δι οἱ ἀποδεχόμενοι τὴν κατὰ γράμμα θεωρίαν περὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας εἰσὶν ἐν γένει ἐκεῖνοι οἵτινες πιστεύουσιν εἰς τὴν πρὸ τῆς Χιλιετηρίδος ἔλευσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ οἵτινες ἀτενίζουν καὶ προσδοκῶσι τὸν Κύριον νὰ ἔλθῃ καθ' οἷανδήποτε στιγμήν. Διατί, λοιπόν, δὲν δύναται νὰ ἴδωσι πάντες τί ὁ Ἀπόστολος ἐννοεῖ ὅταν ὠρισμένως διακηρύττῃ δι ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου (ἡ Ἡμέρα τῆς παρουσίας αὐτοῦ) δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ, καὶ δὲν ὀφείλομεν νὰ προσδοκῶμεν ταύτην, εἰμὴ ἀφ' οὗ

ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας; Διὰ τὰ οἰκοδομηθῇ ὁ πρῶτος Ἰουδαϊκὸς ναὸς ἐχρειάσθησάν ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη· ἀναμφιβόλως δ' ἀπαιτοῦνται τοῦλάχιστον δέκα ἕως εἴκοσιν ἔτη διὰ τὰ οἰκοδομηθῇ ὁ νέος ναὸς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ μετὰ πολὺν περισσοτέρας μεγαλοπρεπείας παρ' ὅτι ἦτο ἐκτισμένος ὁ πρῶτος, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ναῷ οὗτοι προσμένουσιν ὅτι θὰ ἐγκατασταθῇ ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας καὶ θὰ λατρευθῇ ὡς Θεός. Διατί, λοιπόν, οἱ οὗτω πιστεύοντες, τὰ προσδοκῶσι τὸν Κύριον τὰ ἔλθῃ **τόρα, καθ' οἷανδήποτε στιγμήν;** Ἡ τοιαύτη αὐτῶν δοξασία ἀντίκειται τόσον εἰς τὴν λογικὴν ὅσον ἐπίσης εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ἀποσιόλου. Ἡ λογικὴ συνέπεια ἀπαιτεῖ εἴτε τὰ παύσωσιν οὗτοι ἀναμένοντες τὸν Κύριον τὰ ἔλθῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ἢ τὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς περὶ μέλλοντός τινος Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας προσδοκίας των διότι ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου δὲν δύναται τὰ ἔλθῃ ἐὰν μὴ λάβῃ χώραν ἢ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἐκ τῆς ἀποστασίας ταύτης προκύψῃ, ἀναπτυχθῇ καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας.

Ἄλλ' ὅταν σχηματίζωμεν ὁρθὴν ἰδέαν περὶ τῶν λόγων τοῦ Ἀποσιόλου, ὡς ἐπίσης περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου, οὐδεμίαν τότε ἀπαντῶμεν παρομοίαν ἁ συμφωνίαν καὶ ἀντίφασιν, ἀλλὰ πειστικὴν τινα ἁρμονίαν καὶ εὐαρμοσίαν. Ὑπὸ τοιαύτην δὲ ὄψιν παρουσιάζομεν ἤδη ἡμεῖς τὸ ζήτημα. Ἀπόκειται δ' εἰς τὸν ἀναγνώστην τὰ δοκιμάσῃ δι' ἑαυτὸν τὴν πρὸς τὰς Γραφὰς συμφωνίαν καὶ ἁρμονίαν τοῦ ζητήματος.

Οἱ διάφοροι τίτλοι οἱ ἀποδιδόμενοι εἰς τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι προδήλως συμβολικοί. Οὗτοι δὲ ἀναφέρονται ὡς ὀνομασίαι εἰς τι μεμονωμένον ἄτομον, ἀλλ' εἶναι εἰκονικοὶ χαρακτηρισμοὶ διεφθαρμένου τινὸς θρησκευτικοῦ - πολιτικοῦ συνδυασμοῦ, ἀναπτυχθέντος ἐντὸς τῆς κατ' ὄνομα Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅστις, διὰ τοῦ δολίου αὐτοῦ ἀνταγωνισμοῦ κατὰ τοῦ Χριστοῦ, τῆς Κεφαλῆς, καὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας, τοῦ σώματος αὐτοῦ, κρίνεται προσηκόντως ἄξιος τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀντιχρίστου. Τοιοῦτόν τι σύστημα θὰ ἠδύνατο τὰ ἐκπληρώσῃ πάσας τὰς περὶ Ἀντιχρίστου ἢ

Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας γενομένης προφητείας, ἐνῷ δι' ἐν ἀπλοῦν ἄτομον ἰσὺτο εἶναι ἀδύνατον. Εἶναι ἐπὶ πλεον καταφανὲς ὅτι τὸ Ἀντιχριστιανικὸν τοῦτο σύστημα δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐθνικῶν θρησκευτικῶν συστημάτων ὡς ὁ Μωαμεθανισμός ἢ ὁ Βραχμανισμός· διότι ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε διετέλεσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοιοῦτον συστήματος, καὶ οὐδὲν τοιοῦτον σύστημα ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ταῦτά εἰσιν ἤδη, καὶ αἰετοτε ὑπῆρξαν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον πληρέσιστα ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς θεοπνευστίας παρεχομένην περιγραφὴν, δέον νὰ εἴνε σύστημα ὁμολογοῦν τὸν Χριστιασμόν, καὶ ἀνάγκη νὰ διαλαμβάνη μεγάλην τινὰ πλειοψηφίαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀξιούσιν ὅτι εἶναι Χριστιανοί. Τὸ σύστημα τοῦτο δέον, ἐπίσης, νὰ ἔχη ἀρχίσει ὡς ἀποστασία ἢ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς Χριστιανικῆς πίστεως—καὶ ὡς ἀποστασία, ἐπίσης, ἥτις διετέλεσε κρυφία καὶ ἀπαρατήρητος, ἕως οὗ αἱ περιστάσεις ἠνέκησαν τὴν εἰς τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἀνύψωσίν της. Ἡ λαθραία τῆς ἀποστασίας ταύτης ἀρχὴ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀποστόλων—καὶ διὰ τῆς πρὸς τὴν μεγαλομανίαν τάσεώς τινῶν ἐκ τῶν διδασκάλων αὐτῆς.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐρευνήσωμεν μακρὰν ὅπως εὗρωμεν χαρακτῆρα τελείως ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ρηθείσας ἀπαιτήσεις. Εἰς χαρακτῆρ, τοῦ ὁποῖου ἡ περιγραφὴ, γεγραμμένη ὑπὸ κασμικῶν ἱστοριογράφων, ὡς ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πεπλανημένων ὑπηρετῶν, θὰ ἰδωμεν ὅτι συμφωνεῖ ἐπακριβῶς πρὸς τὰς περὶ Ἀντιχρίστου προφητικὰς ἀπεικονίσεις. Ἀλλ' ἐκθέτοντες ὅτι τὸ ἐν καὶ μόνον σύστημα τοῦ ὁποῖου ἡ ἱστορία προσαρμόζεται εἰς τὰς προφητείας ταύτας εἶναι ὁ Παπισμός, μηδεὶς ἂς παρανοήσῃ ἡμᾶς ὡς ἐννοοῦντας ὅτι πᾶς Ρωμαιο-Καθολικὸς εἶναι ἄνθρωπος ἀνομίας οὔτε ὅτι οἱ ἱερεῖς, οὐδὲ καὶ οἱ Πάπαι αὐτοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης εἰσιν, ἢ ὅτι ὑπῆρξαν, ὁ Ἀντίχριστος. Οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι «ὁ Ἀντίχριστος», «ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας», ὁ περιγραφόμενος ἐν τῇ προφητείᾳ. Πάπαι, Ἐπισκοποὶ, καὶ λοιποὶ, εἰσι τὸ πολὺ μέρη ἢ μέλη μόνον τοῦ

σουτήματος τοῦ Ἀντιχρίστου, ἀκριβῶς ὡς πάντες οἱ Βασιλικοὶ ἱερεῖς, τὸ Βασιλικὸν ἱεράτευμα, εἶναι μέλη τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ, ὑπὸ τὸν Ἰησοῦν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν οὗτοι, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτῶν καταστάσει, ἀποτελοῦσιν ὁμοῦ τὸν ἀντιτυπικὸν Ἑλῖαν, καίτοι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ προφητευθεὶς Ἑλίας, ἢ ὁ Χριστός. Παρατηρητέον, πρὸς τοῦτοις, διὰ ἣ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης, ὡς Ἐκκλησιαστικὸν σῖστημα καὶ μόνον θεωρουμένη, δὲν εἶναι «Ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας», καὶ οὐδέποτε παρίσταται ὑπὸ οἰανδήποτε εἰκόνα ἀνθρώπου. Τοῦναντίον, τὸ ἐν χρήσει σύμβολον πρὸς παράστασιν Ἐκκλησίας κεχωρισμένης ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ Κυρίου αὐτῆς εἶναι πάντοτε γυνή. Ἡ ἀληθὴς Ἐκκλησία συμβολίζεται δι' «ἀγνῆς παρθένου», ἐνῶ ἡ ἀποστατικὴ Ἐκκλησία, ἣτις ἐξέπεσεν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἀγνότητος καὶ τῆς εἰς τὸν Κύριον πιστότητός της, καλεῖται συμβολικῶς «πόρνη». Ὡς δὲ ἡ ἀληθὴς «παρθένος» Ἐκκλησία παραμένει τοιαύτη μέχρι τέλους τοῦ Αἰῶνος, ὁπότε μέλλει νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου αὐτῆς καὶ λάβῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ—Χριστός—οὕτω καὶ ἡ ἀποστατικὴ Ἐκκλησία δὲν ἦτο ὁ Ἀντιχρίστος, ἢ ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας, μέχρις οὗ ἠνώθη μετὰ τοῦ κυρίου καὶ κεφαλῆς αὐτῆς, τοῦ πάπα, τοῦ ἀξιούντος διὰ εἶναι ἀντιβασιλεὺς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγένετο θρησκευτικὴ αὐτοκρατορία, ψευδῶς ἐπονομαζομένη Χριστιανισμός—ἦτοι Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ὄνομα τῆς ψευδοῦς αὐτῆς Βασιλείας εἶναι Παπασύνη· ὠκοδομήθη δ' αὕτη ἐπὶ μιᾷ κακῶς ἐφαρμοζομένης ἀληθείας—τῆς ἀληθείας διὰ ἣ Ἐκκλησία καλεῖται ἵνα οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν εἶναι βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς εἰς τὸν Θεόν, καὶ βασιλεύσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀλλ' ὁ διὰ τὴν βασιλείαν καιρὸς δὲν ἦλθεν εἰσέτι· ὁ αἰὼν τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ὤρισθη πρὸς τοιοῦτον σκοπόν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκλογὴν, ἀνάπτυξιν, διαπαιδαγώγησιν, ταπείνωσιν καὶ θυσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἀκολουθούσης ταύτης εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου αὐτῆς, καὶ ἐν ὑπομονῇ ἀγρυπνούσης καὶ καρτερούσης μέχρι τοῦ ὀρισμένου καιροῦ διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀνύψωσιν καὶ ἐνδοξον αὐτοῦ βασιλείαν—τὸν Χίλιετῇ αἰῶνα.

Ὁ Κύριος προεῖδεν διὸ καὶ ὄνομα Χριστιανισμὸς ἤθελε διαδοθῇ ἀνὰ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὅτι, γενόμενος δημοτικός, ἤθελε γεῖναι δεκτὸς παρὰ πολλῶν, οἵτινες θὰ ἐξετίμων τὴν μορφὴν χωρὶς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς οὐσιότητός του. Προεῖδεν ὅτι, καθ' ὅσον ἄνθρωποι τοῦ εἶδους τούτου ἤθελον ταυτίσει ἑαυτοὺς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ κοσμικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας, ἤθελε συνεισέλθει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' αὐτῶν· ὅτι ἡ ἰδιοτέλεια, καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εἶναι μεγάλοι καὶ νὰ ἐξουσιάζωσιν, εἰσερχομένη τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν θὰ εἶχεν ν' ἀναμείνῃ ἐπὶ μακρὸν. εἰμὴ ἕως οὗ ἐπιληφθῇ εὐνοϊκῆς τιнос εὐκαιρίας, καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὕτως ἤθελε ζητήσῃ νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τοῦ κόσμου πρὸ τοῦ ὠρισμένου πρὸς τοῦτο καιροῦ — ἢ μᾶλλον ὅτι τὸ κοσμικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἰσέλθει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἤθελε κατωστήσῃ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπαισθητῆν ἐν ὀνόματι δὲ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας ἤθελεν ἀρπάσῃ τὴν πολιτικὴν τῆς γῆς ἐξουσίαν, τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ περιέλθῃ τελείως εἰς εἶρας τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας πρὸ τοῦ τέλους τῶν Καιρῶν τῶν Ἑθνῶν, εἰς τὸ 1914 M X

Οὕτω δὲ πράγματι καὶ ἐγενετο ἡ καὶ ὄνομα Ἐκκλησία ἤρχισεν ἀποστατοῦσα ἅμα ὡς ἠῤῥξῃσε καὶ ἀριθμὸν ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ παράδειγμα φιλοδόξων ἀνθρώπων τῶν ὁποίων αἱ ἰδέαι ἀπέβαινον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εὐνοϊκαὶ ὑπὲρ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς κοσμικῆς ἐπιρροῆς, τὰς ὁποίας οἱ ἀριθμοὶ καὶ ὁ πλοῦτος ἔφερον μετ' ἑαυτῶν Βαθμιαίως τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας ἐγένετο κοσμικόν, καὶ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου κατέστησαν ἐπιθυμητὰ Ἡ εἰσῆγησις τῆς τοιαύτης φιλοδοξίας τῶν ἡτο, - « Ἐὰν ἡ μεγάλη Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία μετ' ὅλης αὐτῆς τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιρροῆς, τῶν σιρατιῶν καὶ τοῦ πλούτου της, ἤθελε βοηθήσῃ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν, πόσον ἐντιμον καὶ εἰγενὲς θὰ ἦτο τότε νὰ εἶναι τις Χριστιανός! Πόσον ταχέως ἤθελον καταπαύσῃ τότε οἱ ἐκ μερους τῶν ἐθνικῶν διωγμοί. Τότε θὰ ἀπέκειτο εἰς τὴν ἐξουσίαν ἡμῶν οὐχὶ μόνον νὰ ἐπιβληθῶμεν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ νὰ

ἐξαναγκάσωμεν αὐτοὺς νὰ προσκολληθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸν σταυρὸν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι φανερόν διὰ τὸ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὅπως ἡ Ἐκκλησία ὑπόκειται διαπαντὸς εἰς τὸν κόσμον καὶ καταδιώκεται ὑπ' αὐτοῦ. οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου, «Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν»; ὡς ἐπίσης αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Κυρίου διὰ τὰ συμβασιλεύσωμεν μετ' αὐτοῦ, καὶ αἱ τόσαι προφητεῖαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν βασιλείαν τῆς Ἐκκλησίας, μαρτυροῦσι σαφῶς διὰ τοιοῦτον εἶναι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἀληθὲς διὰ τὸ Ἀπόστολος ἔγραψεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἤθελεν ἐπιστρέψει πρῶτον καὶ ἀνυψώσει τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προέτρεψε νὰ «προσμένωμεν» τὸν Κύριον· ἀλλὰ, συνεπέρανον οὗτοι, τόσοι αἰῶνες παρῆλθον μέχρι τοῦδε, καὶ οὐδὲν σημεῖον βλέπομεν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου. Δέον ὁθεν νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου διὰ οἱ Ἀπόστολοι κατὰ τινὰ βαθμὶν ἐπλανήθησαν.

Εἰς ἡμᾶς φαίνεται κατὰδηλον ὅτι ἡμεῖς δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ διαθέσωμεν πᾶν μέσον ὅπως ἀποκτήσωμεν δύναμιν ἐν τῇ πολιτικῇ κυβερνήσει, καὶ κατακτήσωμεν οὕτω τὸν κόσμον διὰ τὸν Κύριον. Εἶναι πρέπον ἐπίσης, ἐσκέφθησαν, ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἔχει κεφαλὴν τινα—ἓνα, ὅστις νὰ ἐκπροσωπῇ τὸν ἀπόντα Κύριον, καὶ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἐνώπιον τοῦ κόσμου—ἓνα, ὅστις νὰ δύνηται νὰ ἀπολαύῃ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ κόσμου, νὰ ἐξασκῇ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κυβερνᾷ τὸν κόσμον ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς ὁ Προφήτης Δαβὶδ προεφήτευσεν.

Τοιοιτοτρόπως βαθμηδὸν, καὶ διὰ τοιαύτης βραδείας περὶ τὸ λογικεύεσθαι μεθόδου ἐπὶ αἰῶνας διαρκεσάσης, ἡ πραγματικὴ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας περὶ ἀνυψώσεως αὐτῆς ὅπως κυβερνήσῃ καὶ εὐλογήσῃ τὸν κόσμον—τούτέστιν, ἡ δευτέρα ἔλευσις τοῦ Κυρίου—παρωράθη ἐντελῶς, καὶ ἄλλη τις ἐλπίς κατέλαβε τὴν θέσιν ἐκείνης· ἡ ἐλπίς τῆς ἐπιτυχίας ἀνευ τοῦ Κυρίου, καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν καὶ καθοδήγησιν μιᾶς σειρᾶς παπῶν. Τοιοιτοτρόπως δὲ διὰ ἀπάτης, δολοπλοκιῶν καὶ ἀνταλλαγῆς εὐνοιῶν μετὰ τοῦ κόσμου, ἡ ἐλπίς τῆς Ἐκκλησίας κατήντησεν ἐλπίς ψευδής, ἀπατηλὴ παγίς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ

Σατανᾶς ὠδήγησεν ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς κακοῦ καὶ πλάνης εἰς τὸ ἄλλο, κατὰ θεωρίαν τε καὶ πράξιν

Ἡ σιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀποστασία ἀνεπύχθη εἰς « Ἄνθρωπον τῆς Ἀνομίας » ἦτο ὅποτε ἡ Παπικὴ ἱεραρχία ἀνύψωσεν ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν σειρᾶς παπῶν, ἐσφειτερίσθη καὶ ἀνέλαβε τὴν διακυβέρνησιν τῆς γῆς ἐν ὀνόματι τῆς βασιλείας, καὶ ἐπὶ προφάσει ὅτι αὕτη ἦν ἡ Χιλιετὴς τοῦ Χριστοῦ Βασιλεία. Ἡ ἀξιώσις αὕτη ἦτο ψευδὴς καὶ δολία ἀξίωσις, ἀδιάφορον πόσον κατὰ βάθος τινὲς ἐκ τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ἐπίστευον αὐτὴν. Ἦτο δολία, νόθος βασιλεία, ἀδιάφορον πόσον εἰλικρινεῖς ὑπῆρξάν τινες ἐκ τῶν ὁργανωτῶν καὶ ὑποστηρικτῶν αὐτῆς. Ἦτο βασιλεία τοῦ Ἀντιχρίστου, ἀδιάφορον πόσον οὗτοι ἠξίουσαν καὶ ἐπίστευον ὅτι αὕτη ἦτο ἡ ἀληθινὴ δόξα, βασιλεία καὶ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶναι ἐσφαλμένον τὸ ὑποθέτειν ὅτι τὸ νῦν εἶναι τις εὐσυνειδήτος εὐρίσκειται συνάμα πάντοτε ἐν τῷ δικαίῳ. Πᾶν σύστημα πλάνης ἔχει τόσους καλῇ τῇ συνειδήσει πεπλάνημένους ὁπαδοὺς, ὅσους καὶ ὑποκριτάς, ἢ καὶ πλείονας. Ἡ εὐσυνειδησία εἶναι ἡθικὴ τιμιότης, δὲν ἐξαρτᾶται ὁμῶς ἀπὸ τῆς γνώσεως. Οἱ εἰδωολάτραι, κακῶς πεπληροφορημένοι, εὐσυνειδήτως λατρεύουσι καὶ θυσιάζουσιν εἰς τὰ εἰδῶλα. Ὁ Σαούλ, κακῶς πεπληροφορημένος, κατεδίωκε τοὺς ἁγίους καὶ οὕτως, ἐπίσης, πολλοὶ παπικοί, κακῶς πεπληροφορημένοι, καλῇ τῇ συνειδήσει παρεβίασαν τοὺς προφητείας, κατεδίκασαν τοὺς ἀληθεῖς ἁγίους καὶ διωργάνωσαν τὸ μέγα σύστημα τοῦ Ἀντιχρίστου. Ἐπὶ ἐκαισιάζοντες ἐτῶν ὁ Παπισμὸς οὐχὶ μόνον ἐξηπάτα τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν δυνάμιν του, ἐπρόβαλεν ἀξιώσεις θείας αὐθεντίας, καὶ ἐξουσίασεν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῷ Ναῷ τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾗ ὁ Χριστὸς καὶ μόνος δέον ν' ἀναγνωρίζηται ὡς Κεφαλὴ καὶ Διδάσκαλος, ἐνεκατέστησεν ἑαυτὸν καὶ ἐπρόβαλεν ἀξιώσεις ὅτι εἶναι ὁ μόνος αὐτῆς διδάσκαλος καὶ νομοθέτης. Ἐνταῦθα δὲ ἐξηπάτησε τοὺς πάντας, ἐκτὸς ὀλίγων, διὰ τῶν φαινομενικῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων καὶ τῶν μεγαλυνῶν αὐτοῦ ἀξιώσεων. « Ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ » — ἐξεπλάγησαν, ἠπατήθησαν, περιῆλθον εἰς σύγχυσιν πάντες, — « ὧν οὐ

γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου», καὶ πολλοὶ ἀκόμη, ὧν τὰ ὀνόματά εἰσι γεγραμμένα ὡς ἁγίων τοῦ Θεοῦ, περιῆλθον εἰς σοβαρὰν ἀμηχανίαν. Ἡ ἀπάτη δ' αὕτη ἐγένετο ἐν ἰσχυροτέρᾳ, διότι τὰ φιλόδοξα ταῦτα σχέδια διευπλώθησαν μικρὸν κατὰ μικρὸν, καὶ ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τρόπον μᾶλλον βαθμιαῖον. Αὕτη παρετάθη ἐπὶ αἰῶνας, καὶ, ὑπὸ τύπον φιλοδοξίας, ἐνεργεῖτο ἤδη κρυφίως ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Παύλου. Ἦτο προοδευτικὴ τις ἐνέργεια, δι' ἧς μικρὸν κατὰ μικρὸν μία πλάνη προσειτέθη ἐπὶ ἐτέρας—αἱ φιλόδοξοι διακηρύξεις ἐνὸς συνεπληροῦντο διὰ τῶν φιλοδόξων δηλώσεων ἐνὸς ἄλλου καὶ ἄλλου, καθ' ὅλον τὸ διαρρέον διάστημα τῶν καιρῶν. Οὕτως, ὑπούλως, ἐφύτευσεν ὁ Σατανᾶς καὶ ἐπότισε τὰ σπέρματα τῆς πλάνης. καὶ ἐκαλλιέργησε τὸ μέγιστον καὶ μεγάλα δυνάμενον σύστημα, ἐξ ὧων ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος—τὸν Ἀντίχριστον.

Τὸ ὄνομα «Ἀντίχριστος» κέκτηται διπλὴν σημασίαν. Ἡ πρώτη εἶναι κατὰ (τ. ἔ., ἐναντίον τοῦ) Χριστοῦ ἡ δευτέρα σημασία εἶναι ἀντί, εἰς τὴν θέσιν (τ. ἔ., παραπολίσεις) τοῦ Χριστοῦ Ὑπὸ τὴν πρώτην ἔννοιαν ἡ ἔκφρασις τυγχάνει γενικὴ τοιαύτη, δυναμένη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ παντὸς ἐχθροῦ ἐναντιουμένου εἰς τὸν Χριστόν Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὁ Σαουλ (ὁ μετὰ ταῦτα ἐπονομασθεὶς Παῦλος), πᾶς Ἰουδαῖος, πάντες οἱ Ἑθνικοὶ αὐτοκράτορες καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς Ρώμης, ἦσαν ἀντίχριστοι—ἐναντίοι, διώκται τοῦ Χριστοῦ. (Πράξ. θ'. 4). Ἀλλ' αἱ Γραφαὶ δὲν μεταχειρίζονται τὸ ὄνομα Ἀντίχριστος ὑπὸ τὴν τοιαύτην τῆς λέξεως ἔννοιαν. Αὗται ἀντιπαρέρχονται πάντας τοὺς τοιοῦτους ἐχθρούς, καὶ ἐφαρμόζουσι τὸν ὅρον Ἀντίχριστος ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω δοθεῖσαν δευτέραν τῆς λέξεως ἔννοιαν, δηλ.,—ἀντί, εἰς τὴν θέσιν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ψευδῶς ἀντιπροσωπεύοντος, τοῦ παραποιούντος, τοῦ λαμβάνοντος τὴν θέσιν τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ. Οὕτως ὁ Ἰωάννης σημειοῖ, «Ἠκούσατε ὅτι ὁ Ἀντίχριστος ἔρχεται» καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γέγονασιν (Α'. Ἰωάν. β'. 18, 19). [Τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τοῦ εἰδικοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ τῶν πολυπληθῶν μικροτέρων τοιούτων].

Αἱ δὲ ἀκολουθοῦσαι παρατηρήσεις τοῦ Ἰωάννου δεικνύουσιν ὅτι οὗτος δὲν ὀμιλεῖ περὶ ὄλων τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ περὶ τάξεώς τινος ἀνθρώπων, οἵτινες, καίτοι ὁμολογοῦντες ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, εἶχον ἀφήσει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπομένως οὐχὶ μόνον παρίστανον τὴν ἀλήθειαν ἐσφαλμένως, ἀλλ' ἐνώπιον τῶν ὁμμάτων τοῦ κόσμου ἐλάμβανον τὴν θέσιν καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας — παραποιοῦντες οὕτω καὶ νοθεύοντες τοὺς ἀληθεῖς ἀγίους. Περὶ τῶν τοιούτων ὁ Ἰωάννης λέγει, « Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν » Οἱ τοιοῦτοι δὲν ἀντιπροσωπεύουσιν ἡμᾶς, καίτοι οὗτοι δύνανται ν' ἀπαιτῶσιν ἑαυτοὺς καὶ τὸν κόσμον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἰωάννης δηλοῖ ὅτι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὡς πολλοὺς Ἀντιχρίστους ἔχουσι τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου.

Ἐν τούτῳ, λοιπόν, ἔγκειται ὅ,τι ὀφείλομεν νὰ περιμένωμεν νὰ εὕρωμεν, καὶ ὅ,τι πράγματι εὕρισκουμεν ἐν τῇ Παπῳσύνῃ. οὐχὶ καταπολέμησιν τίνα τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἐχθρὸν ἢ πολεμιὸν τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοῦτο, καθ' ὅτι φέρει ψευδῶς τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, παραχαράσσει τὴν βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ διαστρέφει τὸν χαρακτήρα, τὰς βουλὰς καὶ τὰ διδάγματα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ κόσμου — ὀλεθριώτατος τῷ ὄντι ἐχθρὸς — πολὺ μᾶλλον χείρων ἢ ὁ κεκηρυγμένος ὡς τοιοῦτος. Τοῦτο δ' εἶναι ἀληθές, σημειωτέον, καίτοι τινὲς ἐκ τῶν συνδεομένων πρὸς τὸ σύστημα τοῦτό εἰσι καλῇ τῇ πίστει ἀποπεπλανημένοι — « πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ».

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἰδέξεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταυτίτητα καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας, ὡς καὶ περὶ τοῦ πότε, καὶ ποῦ καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις δυνάμεθα τὰ ζητήσωμεν αὐτόν, θέλομεν προβῆ ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τινων ἐκ τῶν ἱστορικῶν μαρτυριῶν, αἵτινες ἀποδεικνύουσι, φρονοῦμεν, πέραν πάσης λογικῆς ἀμφισβητήσεως, ὅτι πᾶσα περὶ Ἀντιχρίστου πρόρρησις ἐξεπληρώθη ἐν τῷ Παπικῷ συστήματι κατὰ τρόπον τοιοῦτον, καὶ εἰς τοιαύτην ἔκτασιν, τὰ ὅποια, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν φώτων τῆς παρούσης ἐποχῆς, πάντες δέον νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι ἀδύνα-

τον εἶναι νὰ ἐπαναληφθῶσιν ἐκ νέου Τὸ στενὸν τοῦ χώρου ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ περιορισθῶμεν εἰς ἀπλὴν σκιαγραφίαν τοῦ μεγάλου ὄγκου τῶν ἱστορικῶν μαρτυριῶν. Περιορίσθημεν ἐπίσης εἰς τὰς μαρτυρίας ἱστορικῶν ἀνεγνωρισμένης ἀκριβείας καὶ ἀξιοπιστίας, παραθέσαντες εἰς πλείους περιπτώσεις μαρτυρίας, ἀπεδεχομένας καὶ ἐπιμαρτυρουμένας καὶ παρ' αὐτῶν τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν συγγραφέων

ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΑΙΤΙΝΕΣ ΕΔΩΚΑΝ
ΓΕΝΕΣΙΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΤΗΣ ΑΝΟΜΙΑΣ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΙΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ — Ἐρωτιῶμεν ἐν πρώτοις, Ἀναγράφει ἡ ἱστορία ἐκπλήρωσιν τῆς προφητείας τοῦ Παύλου περὶ μεγάλης ἀποστασίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἀπλότητος καὶ ἀγνότητος τῆς τε ζωῆς καὶ διδασκαλίας τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, καὶ περὶ κρυφίας τινὸς ἐνεργείας μιᾶς ἀνόμου καὶ φιλοδόξου ἐπιρροῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας — *τ* ἔ, πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεως πάπα ὡς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας,

Μάλιστα, λίαν εὐκρινῶς, Ἡ Παπικὴ Ἱεραρχία δὲν προῆλθεν εἰς τὸ εἶναι ἕως μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ὕστερον ἀφοῦ ὁ Κύριος καὶ οἱ ἀπόστολοι ἴδρυσαν τὴν Ἐκκλησίαν. Περὶ δὲ τοῦ μεταξὺ διαστήματος, ἀναγινώσκομεν * —

«Καθ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία ὑῤῷξανε καὶ ἀριθμὸν καὶ πλοῦτον, κατὰ τοσοῦτον ἀνεγείροντο πολυδάπανα οἰκοδομήματα πρὸς λατρείαν αἱ τελεταὶ ἐπεξεργάζοντο μετὰ περισσοτεχνίας ἢ γλυπτικὴ δὲ καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἐτέθησαν ἀφ' ἑτέρου ἐν ἐνεργείᾳ ὡς βοηθητικὰ πρὸς λατρείαν μέσα. Λείψανα ἁγίων καὶ μαρτύρων ἐξετιμῶντο ὡς ἱερὰ ἀποκτιήματα αἱ θρησκευτικαὶ ἐθιμοτυπίαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν· ἡ δὲ Ἐκκλησία, ὑπὸ τοὺς Χριστιανοὺς αὐτοκράτορας (εἰς τὸν Δ αἰῶνα), μὲ τὴν παράταξιν τῶν κληρικῶν αὐτῆς καὶ τῶν πομπωδῶν αὐτῆς τελετῶν, περιεβλήθη πολὺ ἐκ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ ὁρατῆς λαμπρότητος, αἵτινες ἀνῆκον εἰς τὰ εἰδωλολατρικὰ συστήματα, τὰ ὁποῖα οὕτως ὑπεσκέλισεν».

* Fisher — Παγκόσμιος Ἱστορία, σελ. 193.

Ἄλλος δέ τις ἱστορικὸς λέγει, * «Ταυτόχρονος πρὸς τὴν ἀνακήρυξιν [τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς θρησκείας τῆς αὐτοκρατορίας, κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα] ὑπῆρξεν ἡ πρόδοδος μεγάλῃς τινὸς καὶ γενικῆς διαφθορᾶς, ἥτις εἶχεν ἀρχίσει πρὸ δύο αἰώνων. Ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ἀμάθεια περιέβαλε τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς δι' ἐξουσίας τὴν ὁποίαν οὗτοι ἐξήσκουν ὑπὲρ τοῦ ἰδίου αὐτῶν μεγαλείου»

Ἄλλος, ὁ Rapin, παρατηρεῖ ὅτι, «Κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ὁ Χριστιανισμὸς ἐξουθενώθη διὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνθρωπίνων ἐπινοήσεων· ἡ ἀπλότης τῆς διοικήσεως καὶ παιδαγωγίας αὐτοῦ ὑπεβιβάσθη εἰς σύστημα κληρικῆς ἐξουσίας, ἡ δὲ λατρεία αὐτοῦ ἐμολύνθη διὰ τελειῶν, τὰς ὁποίας ἐδανείσθησαν παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν». Ὁ δὲ Mosheim. ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ Ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀνιχνεύει τὴν ἀποστασίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἀπλότητος καὶ καθαρότητος, βῆμα πρὸς βῆμα, μέχρι τῆς βαθείας αὐτῆς καταπτώσεως, ἥτις κατέληξεν εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ «Ἀνθρώπου τῆς Ἀνομίας». Ἐὰν ἀνεγνώρισε τὸν Ἀντίχριστον, ἢ οὐ, δὲν φαίνεται· ἀλλὰ κατὰ ἔντεχρόν τινα τρόπον παρηκολούθησε κατὰ βῆμα τὴν ἐνέργειαν τοῦ «Μυστηρίου τῆς Ἀνομίας» ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατερχόμενος μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ τετάρτου αἰῶνος — ὅποτε τὸ ἔργον αὐτοῦ αἰφνηδίνως ἐσταμάτησεν ἡμιτελὲς ἕνεκεν τοῦ θανάτου του. Ἐκ τοῦ ἐξόχου καὶ ὀγκώδους αὐτοῦ ἔργου ὁ χῶρος ἡμῶν δὲν ἐπιτρέπει ἐνταῦθα ἱκτενεῖς παραθέσεις, ἀλλὰ συνιστῶμεν τὸ ὅλον ἔργον ὡς ἐξόχως διδακτικὸν διὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ὑπ' ὧν μᾶς ζητήματος συμπερασμάτων του.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα σύντομον πλὴν ἐπίκαιρον περικοπὴν ἐκ τοῦ ἔργου «Ὁ Ἀρχαῖος Ρωμαϊκὸς Κόσμος», τοῦ Lord σκιαγραφοῦσαν τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς πρῶτους τέσσαρας αἰῶνας, καὶ ἥτις καταδεικνύει σαφῶς καὶ λακωνικῶς τὴν βαθμιαίαν αὐτῆς παρακμὴν, καὶ τὸν τάχιστον αὐτῆς ἐκφυλισμὸν, ἅμα ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ἀναφερόμενος κωλύων ἐξεβλήθη. Οὗτος λέγει. —

* White. — Παγκόσμιος Ἱστορία σελ. 156.

• Κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα δὲν ἦσαν κεκλημένοι πολλοὶ σοφοὶ ἢ πολλοὶ εὐγενεῖς. Μεγάλα ὀνόματα τοιούτων δὲν μετεδόθησαν ἡμῖν· οὔτε φιλοσόφων, οὔτε πολιτικῶν, ἢ εὐγενῶν, ἢ στρατηγῶν, ἢ διοικητῶν, ἢ δικαστῶν, ἢ μεγιστάνων. Κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἤξιοῦντο τοσαύτης σπουδαιότητος ὥστε νὰ καταδιώκωνται ἐν γένει ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως οὐδ' εἶχον ἐφελκύσει καὶ ἐφ' ἑαυτῶν τὴν δημοσίαν προσοχὴν. Οὐδεὶς ἔγραφε κατ' αὐτῶν, οὐδ' αὐτοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι. Δὲν ἀναγινώσκομεν πού περὶ διαμαρτυριῶν ἢ ἀπολογιῶν ἐκ μέρους αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν· οὗτοι δὲν ἠρέθιμον μεγάλους ἄνδρας εἰς τὰς τάξεις των, εἴτε ταλάντων, εἴτε πλούτου, ἢ κοινωνικῆς θέσεως· οὐ ἐν μᾶλλον στείρον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀπὸ τὰ χρονικά τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ μεγάλα ὀνόματα. Ἐν τούτοις, κατὰ τὸν αἰῶνα αὐτὸν οἱ εἰς Χριστὸν ἐπιστρέφοντες ἐπληθύνοντο ἀνὰ πᾶσαν πόλιν, αἱ δὲ παραδόσεις ἀναφέρουσι τὰ μαρτύρια ἐκτίων οἵτινες ἦσαν οἱ μᾶλλον περίβλεπτοι, συμπεριλαμβανομένων καὶ ὧλων σχεδὸν τῶν ἀποστόλων.

• Κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα δὲν ἀπαυτῶσιν ἄλλα μεγαλύντερα ὀνόματα εἰμὴ τὰ τῶν Ποιυκάρπου, Ἰγνατίου, Ἰουστινίου, Κλήμεντος Μάρτυρος, Μηλίτου καὶ Ἀπολλωνίου, πάντων μετριοφρόνων ἐπισκόπων ἢ ἀτρομήτων μαρτύρων, οἵτινες ἐκήρυττον εἰς τὰ ποίμνιά των ἐπὶ ὑπερώων, καὶ οἵτινες οὐδεὶς κοσμικοῦ ἀξιώματος ἦσαν κάτοχοι, ὄντες μόνον διάσημοι διὰ τὴν ἀγιότητα ἢ ἀπλότητα τοῦ χαρακτῆρός των, καὶ μνημονευόμενοι ἀπλῶς διὰ τὰ παθήματα καὶ τὴν πίστιν των. Ἀναγινώσκουμεν περὶ μαρτύρων, τινὲς τῶν ὁποίων ἔγραψαν πολυτίμους πραγματείας καὶ ἀπολογίας, ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν δὲν εὐρίσκομεν ἀνθρώπους βαθμῶν καὶ ἀξιωματῶν. Εἰς τὰ ὅμματα τοῦ ἐκλεκτοῦ κόσμου καὶ τῶν ἰσχυόντων ἦτο ὄνειδος τὸ νὰ εἶναι τις Χριστιανός. Ἡ Χριστιανικὴ φιλοσοφία τῶν πρώτων αἰώνων εἶναι πρωτίστως ἀπολογητικὴ, ὁ δὲ δογματικὸς αὐτῆς χαρακτήρ εἶναι ἀπλὸς καὶ πρακτικός. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχον συζητήσεις, ἰσχυρὰ θερησκευτικὴ ζωὴ, μεγάλα ῥηάσεις, μεγάλα ἄρεταί, ἀλλὰ οὐδεμίαν ἐξωτερικὴν διαπάλην, οὐδὲ κοσμικὴν ἱστορίαν. Δὲν εἶχον ἐπιδράμει ἀκόμη οἱ Χριστιανοὶ τὴν κυβερνήσιν, ἢ τὰ μεγάλα κοινωνικὰ ἰδρύματα τῆς αὐτοκρατορίας. Οὗτοι δὲν ἦσαν εἰμὴ μικρὸν σῶμα αγνῶν καὶ ἀνεπιλήπτων ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἐφειλοδόξουν νὰ διεκδικήσωσι τὴν κοινωνίαν. Εἶχον ὁμῶς ἐλκύσει ἤδη τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐλογίζοντο ὡς ἐπαρκοῦς σπουδαιότητος ἄνθρωποι ὥστε νὰ καταδιώκωνται. Ἐπεβλέποντο ἤδη ὡς φανατικοί, οἵτινες ἐπεζήτησαν νὰ καταστρέψωσι τὸν πρὸς τοὺς ὑφισταμένους θεσμόν τε βλασφημίας.

[Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΟΥΜΕΝΗ ΔΙ' ΕΞΟΥΣΙΑΝ]

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἡ πολιτεία τῆς Ἐκκλησίας ὠργανώθη ὁλως ἀθορύβως. Ὁργανωμένη τις συναδελφώσις ἐγένετο μεταξὺ τῶν μελῶν. Οἱ ἐπίσκοποι εἶχον καταστήθαι σημαίνοντες, οὐχὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν· Ἐπίσκοποι δὲν καὶ ἐνορίαι ἤρξαντο ἰδρυόμεναι

μεταξὺ δὲ τῶν ἐπισκόπων τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν ἐγένετο διάκρισις. Ἀπεσταλμένοι τῶν ἐκκλησιῶν συνήρχοντο ὅπως συζητήσωσι ζητήματα πίστεως, ἢ νὰ καταστέλλωσι γεινωμένας αἵρέσεις· τὸ ἐπισκοπικὸν σύστημα ἀνεπτύχθη, καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ συγκέντρωσις ἤρξατο· οἱ διάκονοι ἤρχισαν κατατασσόμενοι μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν τὰ ὅπλα τοῦ ἀφορισμοῦ ἐσφυρηλατήθησαν· ἱεραποστολικάι προσπάθειαι ἤρχισαν διεξαγόμεναι· καὶ αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἐορταὶ ἐδημιουργήθησαν. Ὁ Γνωστικισμὸς ἐγένετο ἀσπαστὸς παρὰ πολλῶν ἐξεχουσῶν διανοιῶν· αἱ κατηχητικαὶ σχολαὶ ἐδίδασκον τὴν πίστιν συστηματικῶς· οἱ τύποι τοῦ Βαπτίσματος καὶ τῶν ἱεροτελεστιῶν ἐθωρήθησαν μεγάλης σπουδαιότητος ζητήματα· καὶ ὁ μοναχικὸς βίος ἐπίσης κατέστη δημοτικὸς. Ἡ Ἐκκλησία τοιοῦτοτρόπως ἔθετο τὰς βάσεις τῆς μελλούσης αὐτῆς πολιτείας καὶ δυνάμεως.

α Ὁ τρίτος Αἰὼν ἀνέδειξε τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἴδρυμα μᾶλλον ἰσχυροτέραν. Τακτικαὶ σύνοδοι συνήρχοντο εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς αὐτοκρατορίας· τὸ μητροπολιτικὸν σύστημα εἶχεν ὀριμάσει· οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν ὀρισμένως ἡριδμημένοι. αἱ μεγάλαι θεολογικαὶ σχολαὶ προσεῖλκον ἐρευνητικὰς διανοίας. Αἱ διδασκαλῖαι ἐσυστηματοποιήθησαν [τ. ἐ., ὠρίσθησαν, καὶ διευπλώθησαν εἰς σύμβολα καὶ ὁμολογίας πίστεως]. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε διαδοθῇ τόσον ἐκτεταμένως, ὥστε ἀνάγκη πᾶσα εἶτε νὰ διωχθῇ ἢ νὰ νομιμοποιηθῇ· μεγάλοι ἐπίσκοποι ἐκυβέρνων τὴν αὐξάνουσαν ἐκκλησίαν, μεγάλοι διδάκτορες [τῆς Θεολογίας] ἐμζέλουσιν ἐπὶ τῶν ζητημάτων [τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ψευδωνύμου γνώσεως], τὰ ὅποια συνετάρασσον τὰς Ἑλληνικὰς σχολάς· τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτίρια ἠρῶννοντο, καὶ συμπόσια ἐγένοντο πρὸς τιμὴν τῶν μαρτύρων. Ἡ Ἐκκλησία προέβαινεν οὕτως εἰς θέσιν ἣτις ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν τῆς ἀνθρωπότητος.

Δὲν ἦτο εἰμὴ κατὰ τὸν τέταρτον Αἰῶνα—ὅτε κατέπαυσεν ὁ ἐκ μέρους τῆς αὐτοκρατορίας διωγμὸς· ὁπότε ὁ [Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ] Κωνσταντῖνος προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν· ὁπότε ἡ Ἐκκλησία συνεμάχησε μετὰ τῆς Πολιτείας· ὁπότε ἡ πῖστις τῶν πρώτων αἰώνων εἶχε καθ' ἑαυτὴν διαφθαρῇ· ὁπότε ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ ματαία φιλοσοφία ἐπεισῆλθον εἰς τὰς τάξεις τῶν πιστῶν· ὁπότε αἱ ἐκκλησίαι ἐγένοντο ἀμφοότερον καὶ πλούσιαι καὶ μεγαλοπρεπεῖς· ὁπότε αἱ σύνοδοι ὑπῆχθησαν ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἐπιρροήν· ὁπότε οἱ μοναχοὶ ἀνεκῆρυξαν ψευδεῖς ἀρχὰς ἀρετῆς· ὁπότε τὰ πολιτικὰ πράγματα συνεβάδιζον χεῖρα μὲ χεῖρα μετὰ τῶν δογματικῶν ζητημάτων, καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐπέβαλλον τὰς ἀποφάσεις τῶν [Ἐκκλησιαστικῶν] συνόδων—ὅτε ἄνθρωποι ὑψηλῶν θεόσεων ἐσῆλθον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅταν ὁ Χριστιανισμὸς ἐγένετο ἡ θρησκεία τῆς αὐλῆς καὶ τῶν ὑψηλῶν κοινωνικῶν τάξεων, τότε οὗτος ἐχρησιμοποιήθη νὰ ὑποστηρῇ αὐτὰς ταύτας τὰς κακίας κατὰ τῶν ὁποίων ἀρχικῶς διεμαρτύρετο. Ἡ Ἐκκλησία οὐχὶ μόνον ἐποτίσθη μὲ τὰς πλάνας τῆς Ἑθνικῆς φιλοσοφίας, ἀλλ' αὕτη υἱοθέτησε πολλὰς ἐκ τῶν ἀκριβοῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀνατολικῶν τελετῶν. Αἱ Ἐκκλησίαι, κατὰ τὸν